

Man kan elske et menneske dybt og sandt og samtidig forstå, at man ikke skal have det menneske

Fotograf: Larry D. Moore/Wikipedia.

CHRISTEL SKOUSEN THRANE

04.09.2026

BØGER // ANMELDELSE – Elizabeth Strout skriver om de liv, ingen dokumenterer, den ensomhed, der kan findes midt blandt mennesker, og den kærlighed, som ikke nødvendigvis skal ende med, at man får hinanden. *Fortæl mig alt* er min første Strout-roman. Det bliver bestemt ikke min sidste, skriver Christel Skousen Thrane.

Elizabeth Strout: *Fortæl mig alt*

Oversat fra engelsk af Lotte Kirkeby

376 sider.

Forlaget **Batzer & Co.**

Bogen er udkommet.

Jeg havde aldrig læst Elizabeth Strout, før *Fortæl mig alt* landede hos mig. Jeg kendte selvfølgelig navnet og vidste, at hun var en af de store amerikanske forfattere, men jeg

havde intet forhold til Olive Kitteridge, Lucy Barton eller Bob Burgess og kendte ikke det lille litterære univers i Maine, som Strout har befolket gennem en lang række romaner.

Det har jeg nu.

"All ordinary people are extraordinary," har Elizabeth Strout sagt om de mennesker, hun skriver om. Og har siden brugt sit forfatterskab på at bevise netop den påstand.

Der sker på én gang forbløffende lidt og svimlende meget i *Fortæl mig alt*. Folk går ture. De drikker kaffe. De besøger hinanden og fortæller historier om mennesker, de engang kendte. Et ægteskab forskubber sig. Nogen har mistet. Nogen har svigtet. En gammel kvinde husker noget, der skete for årtier siden, og som stadig betyder noget.

Og så er der ganske vist også et mord. Det er næsten det mindst interessante.

Advokaten Bob Burgess bliver involveret i sagen om en ældre kvinde, der er fundet død, og hendes ensomme søn, som er hovedmistænkt for at have dræbt hende. Men romanens egentlige liv udfolder sig omkring sagen: i Bobs samtaler og gåture med forfatteren Lucy Barton og i møderne mellem Lucy og den nu over 90-årige Olive Kitteridge, hvor de fortæller hinanden historier om mennesker, de har kendt.

Midt i alt det eksistentielle er de optaget af fuldstændig banale ting

Hos Strout kan en frisør ved navn Janice Tucker, som driver en lille salon mellem sit køkken og sin garage og holder parakitter, derfor være lige så interessant som enhver romanhelt. En dag sidder en anden kvinde i Janices salon. Olive registrerer hende som storsnudet og tænker, at man kan se, hun engang har været smuk og stadig opfatter sig selv som smuk, selv om hun har taget på. "Ja, sådan tænkte jeg," konstaterer Olive.

Man kender jo lige typen. Og lidt mere ubekvemt genkender man også tanken i sig selv.

Strouts mennesker er ikke moralsk velopdragne romanfigurer. De er smålige og generøse, kærlige og dømmende, forfængelige, ensomme, morsomme og selvmodsigende. Og midt i alt det eksistentielle er de optaget af fuldstændig banale ting. Bob besøger for eksempel en ældre kvinde, som fortæller ham udførligt om alt det sjove, hendes katte har lavet i ugens løb. Han kan ikke holde kattehistorier ud. Han bliver alligevel siddende.

For de udokumenterede liv kommer også med kattehistorier.

På et tidspunkt fortæller Lucy om en "syndespiser", et menneske, der tager andre menneskers synder på sig og bliver mere og mere tynget af dem. Sådan et menneske, mener hun, at Bob er. Folk kommer til ham med deres problemer. Han lytter, hjælper og tager lidt af deres byrde med sig.

Det sjældne menneske

Det fører ind til noget af det, der ramte mig stærkest i romanen.

Som barn voksede Bob op med en mor, der havde meget få penge og kæmpede for at få livet til at hænge sammen. En jul kom han til at sige, at han ikke kunne lide julen, og hans mor begyndte at græde. Først som voksen forstår han, hvor hårdt den uskyldige bemærkning må have ramt en mor, der havde gjort alt, hvad hun kunne, for at skabe en jul for sine børn.

Det er en lille scene, men Strout rammer her en form for ensomhed, som kan eksistere midt i et ægteskab, en familie eller et rum fuldt af mennesker, der holder af én. For at blive hørt er ikke nødvendigvis det samme som at blive forstået.

"Åh, hvor er vi alene alle sammen," tænker Bob. Men Lucy får ham ikke til at føle sig alene.

Vi længes måske ikke bare efter nogen at fortælle vores historier til, men efter det sjældnere menneske, der forstår, hvorfor netop den historie blev siddende i os.

Lucy og Bob har deres egen lille talemåde. Når livet bliver for tungt, og tankerne kører i ring, siger de til hinanden: "Lad være med at tænke mere over det."

Det lyder næsten som et elendigt råd. Mellem de to betyder det noget andet: Jeg har hørt dig. Du behøver ikke løse det nu. Du må godt lægge det fra dig.

Den sætning er essentiel i bogen.

Hos en anden forfatter end Elizabeth Strout kunne det blive sentimentalt

Men allermest er det kærligheden, der samler *Fortæl mig alt*. For Lucy og Bob elsker hinanden. Ikke bare som venner og heller ikke på en måde, romanen forsøger at gøre ufarlig. Men de skal ikke have hinanden.

Det er måske noget af det smukkeste ved bogen. Vi gør så let kærlighed til et spørgsmål om valg og ejerskab: Hvis du virkelig elsker mig, vælger du mig.

Strout foreslår noget langt mere interessant. Man kan elske et menneske dybt og sandt og samtidig forstå, at man ikke skal have det menneske. Lucy skal være sammen med William. Bob skal være sammen med Margaret. Det gør ikke kærligheden mellem Lucy og Bob mindre virkelig. Ikke al kærlighed skal ende med to mennesker i samme seng, samme hus eller samme liv. Nogle kærligheder skal bare have lov til at være sande.

Til sidst fortæller Lucy Olive historien om sin kærlighed til Bob. Hun vil ikke skrive den ned. Hun giver den i stedet til Olive. Da Olive indvender, at hun snart skal dø, og historien derfor vil forsvinde, er Lucys svar, at historien nu findes i hende.

Og sådan vender vi tilbage til de udokumenterede liv. Måske behøver alt ikke blive skrevet ned for at have eksisteret og haft betydning. Nogle historier lever i de mennesker, vi har betroet dem til.

Kærlighed er kærlighed.

Fortæl mig alt er en bog, jeg får lyst til at anbefale til en regnvåd efterårsdag

I hænderne på en anden forfatter kunne det blive sentimentalt. Hos Strout føles det fortjent. Nær slutningen står Bob ved en plante, Lucy har givet ham. Alle bladene er faldet af, og den ser død ud. Men øverst er et lille nyt grønt blad kommet frem.

“Livskraften,” tænker Bob. Den skal man ikke kimse ad.

Det lille blad kunne næsten stå som billede på hele Strouts univers. Hendes mennesker mister, fejler, elsker, sårer hinanden, bliver gamle og slæber rundt på skyld og erindringer, de ikke længere kan ændre.

Og alligevel lever de videre.

Fortæl mig alt er en bog, jeg får lyst til at anbefale til en regnvåd efterårsdag med et tæppe, en sofa og en stor kop te. Ikke fordi den er hyggelig i banal forstand, men fordi man får lyst til at blive i Strouts verden og give hendes mennesker den tid og opmærksomhed, de selv forsøger at give hinanden.

Jeg begyndte romanen uden at kende nogen af dem. Jeg sluttede den med en følelse af, at jeg meget nødt ville forlade dem.

ELIZABETH STROUT

Fortæl
mig
alt

Batzer & co

Elizabeth Strout skriver om de liv, ingen dokumenterer, den ensomhed, der kan findes midt blandt mennesker, og den kærlighed, som ikke nødvendigvis skal ende med, at man får hinanden. Screenshot

anmeldelse

Christel Skousen Thrane

Elizabeth Strout

Fortæl mig alt

CHRISTEL SKOUSEN THRANE

Christel Skousen Thrane er journalist, iværksætter og forfatter.

Det skal motivere, inspirere og påvirke samfundet omkring hende, før det for alvor interesserer Christel. Derfor er hun altid gået efter arbejde, som sætter spor.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

POV International

OM POV